

[Chr. Rasmussen.]

Til husmandsbrug på statsjord er der 357 ansøgere. Hvor mange af disse der kan komme i betragtning, er naturligvis først og fremmest afhængigt af, hvor megen jord der er til rådighed, men der er næppe grundlag for at regne med flere end sidste år.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til et par bemærkninger om byggeprisernes forskellighed i de forskellige amter. Argumentet, man i almindelighed stilles overfor, når dette spørgsmål er på tale, er en højere arbejds løn forskellige steder. Dette lader sig naturligvis ikke afvise i de tilfælde, hvor der i lønoverenskomsten er tale om zonegrænser, men jeg er ikke altfor sikker på, at det er det eneste, der gør sig gældende. Jeg har ved besigtigelse af mange nyopførte husmandsbrug over hele landet set, at der er meget stor forskel på de dimensioner af træ, der kræves anvendt i dette byggeri. Det kan i hvert fald ikke bestrides, at den tagkonstruktion, man anvender mange steder i Jylland, er betydelig svagere end den, man har lov at anvende f. eks. på Sjælland. Dette medfører selvfølgelig en forskel i byggeomkostningerne. Jeg har ikke hermed villet kritisere det jyske byggeri, det mangler jeg sagkundskab til, men jeg må umiddelbart vurdere det sådan, at hvad der kan holde det ene sted, må også kunne holde det andet. Iøvrigt er jeg ikke utilbøjelig til at tro, at et udvidet arkitekttilsyn ville være ønskeligt i det lange løb.

Lad mig til slut nævne den eneste principielle ændring, der er i det foreliggende lovforslag i forhold til sidste års udlånslov, nemlig at gartnerier kan anvende etableringslån til indkøb af kedler og varmeinstallation i drivhusene. Dette anser jeg for meget betydningsfuldt, ikke mindst for smågartnerierne i byernes nærhed, da drivhusene er livsnerven i disse små virksomheder, og jeg vil meget anbefale denne ændring.

Med disse få bemærkninger vil jeg anbefale det foreliggende lovforslag til hurtig og velvillig behandling.

Niels Eriksen: Det er rigtigt, som det ærede medlem hr. Chr. Rasmussen sagde, at forhøjelsen af udlånslovens satser er en følge af de stigende byggeomkostninger. Vi

har ikke noget at indvende imod, at man forhøjer disse satser. Det er vist nødvendigt.

Vi kan godkende, at ansøgere, som har placeret deres penge i besætning og inventar i stedet for at have rede penge, får mulighed for at få etableringslån. Vi lever i inflationens tidsalder — så kan man synes, at det er godt eller dårligt, men det har vi i hvert fald gjort i mange år — og derfor er det vist ikke de ufornuftige, der anbringer pengene i noget fast, som der her til en vis grad er tale om.

Vi kan også gå med til, at der gives etableringslån til drivhusgartnerierne, selvom vi er noget betænkelige ved at komme ind på dette, for det kan blive meget omfattende, hvis der virkelig skal gives en sådan mulighed fremover for dem, der ønsker det. Der står jo imidlertid „undtagelsesvis“ i forslaget, og det hæfter vi os ved.

Vi kan ligeledes godkende, at der bliver mulighed for at få byggelån for de husmænd, der har købt tillægsjord og betalt den selv. Det er klart, at når de får mere jord, trænger bygningerne til en tilsvarende udvidelse.

Vi er tilfredse med, at det samlede årlige rådighedsbeløb ikke er forhøjet. Det ville vel ikke være særlig hensigtsmæssigt at forhøje det på nuværende tidspunkt, da der er forskellige vanskeligheder, men så må man også konstatere, at resultatet af, at man forhøjer de enkelte lånebeløb, bliver, at færre kan komme i betragtning.

Jeg kan altså på mit partis vegne anbefale lovforslaget, men jeg gør det i virkeligheden med betænkelighed, fordi man ved denne lovgivning øger den forskelsbehandling, der finder sted med hensyn til de landmænd, der har trukket det heldige lod og er indenfor den gruppe, der får lånemuligheder, og dem, der er udenfor uden disse muligheder, og hvis vilkår i dag for manges vedkommende er af meget alvorlig økonomisk karakter, og som ikke kan se udvej for at skaffe de nødvendige driftsmidler i videste forstand. Derfor tror jeg ikke, vi kan fortsætte med stadig at udvide lånemulighederne for dem, der er indenfor, og samtidig sige, at de andre vil vi ikke have noget at gøre med. Enten må vi i fremtiden sørge for, at mulighederne er tilstede over en bredere front, eller også må vi indskrænke.